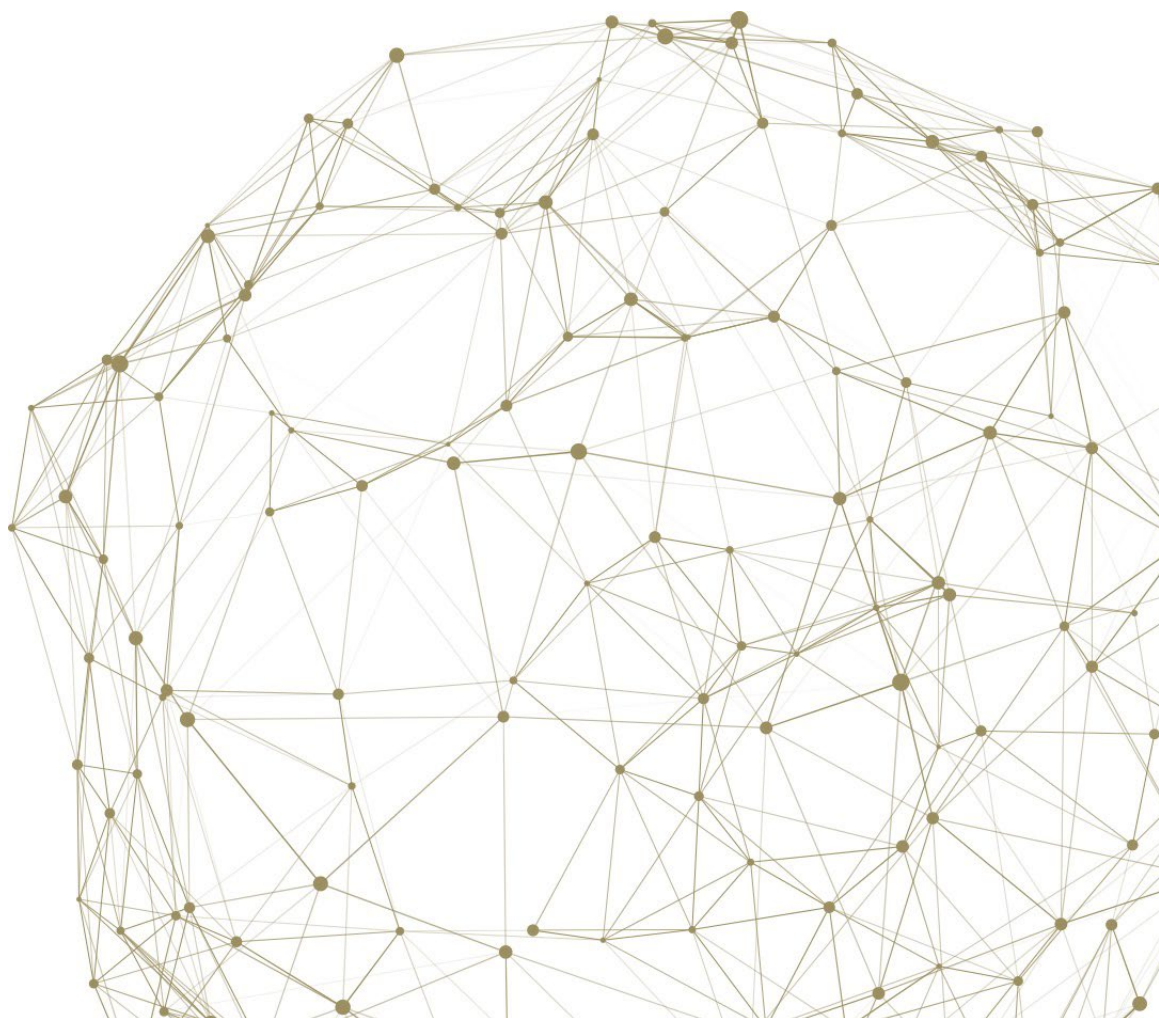


HETI JELENTÉS – 12/52



IKIEMELT MAKRONÓM ELEMZÉSEK – 12. HÉTI

Orosz–ukrán háború, szankciók, hadiipar

Economist Intelligence Unit: egyre több ország áll ki Oroszország mellett – [Teljes cikk](#)

A nem éppen oroszpárti Economist Intelligence Unit (EIU) globális előrejelzéseket készítő szervezet szerint is egyre több ország távolodik el az „amerikai narratívától” a háború kapcsán, és közel sem olyan vehemensen támadja a világ Oroszországot, mint bő egy évvel ezelőtt. Mutatjuk a számokat!

Ez a háború az Egyesült Államok létfontosságú nemzeti érdeke – [Teljes cikk](#)

Már a híres brit szakmai lapnak számító Financial Times is kénytelen foglalkozni az európai tagállamok háborúba való belefáradásával.

Botrányszag: a 100 milliárdos haderőfejlesztési összegből egy év alatt egy centet sem költöttek a hadseregre – [Teljes cikk](#)

A német kormány a 100 milliárd eurós haderőfejlesztési extra büdzséből eddig semmit nem áldozott arra, hogy a romjaiban heverő Bundeswehrt gatyába rázza.

Ravasz húzás: a Raiffeisen 400 millió eurót készül átutalni Oroszországnak – [Teljes cikk](#)

Az osztrák bank a moszkvai nyereségéhez szeretne hozzájutni, az oroszok pedig a saját, Európában rekedt pénzeikhez. A Raiffeisen most hihetetlen ötlettel állt elő, hogy mindenki megkapja, amit akar.

Így vizsgáztak a szankciók: az orosz gazdaság köszöni, egyelőre jól van – [Teljes cikk](#)

Az orosz gazdaság szilárdan kitart, és a megsemmisülés helyett az alkalmazkodóképes változás útjára lépett.

Főtitkárt választ a NATO – kik az esélyesek? – [Teljes cikk](#)

Jens Stoltenberg NATO-főtitkár meghosszabbított mandátuma az idén ősszel jár le. Az orosz–ukrán háború elhúzódása miatt kulcskérdés, hogy milyen habitusú vezető követi majd őt a NATO élén. Nézzük, kiknek a neve jött szóba eddig, és kik az esélyesek a poszt megszerzésére!

Bedurvult a kis ország, a szankciók szigorítását követeli – [Teljes cikk](#)

Észtország a szankciós olajársapka kapcsán megállapított árplafon felére csökkentését javasolja. Kommunikációs hergelésnek ügyes, de ebbe még az USA sem fog belemenni.

Negyedmillió halott: békéért kiáltanak a németek is – [Teljes cikk](#)

A német nőmozgalom legismertebb képviselőinek egyike és a Die Linke (Balpárt) parlamenti frakciójának társelnöke néhány hete kiáltványt tett közzé az ukrajnai békét szorgalmazva.

Fejjel mennek a falnak a németek? – [Teljes cikk](#)

A szankciók és a zöldátállás mellett elkötelezett Németország első számú szénszállítóját 2022-ben továbbra is Oroszországnak hívják. Hogy is van ez?

Ennyire semleges Svájc – óriásit kaszáltak a fegyverexporton – [Teljes cikk](#)

Az alpesi ország sokat nyer a háborúból: 2022-ben harmadával nőtt a svájci fegyver- és lőszerexport, ezzel 1 milliárd dollár értékben adtak el svájci gyártmányú fegyvereket szerte a világon.

Geopolitika és világgazdaság

Berlin blokkol, Brüsszel tombol – [Teljes cikk](#)

A Scholz-kabinet nagyon kihúzta a gyufát az elektromos átállás uniós blokkolásával: a franciák szerint a kancellár úgy vonul be a történelembe, mint az az ember, aki kivégezte a Green Dealt.

Ha kiürül a rizsesztál, bedőlhet a birodalom – [Teljes cikk](#)

Kína termőföldje komoly bajban van, romlik és fogy. A helyi önkormányzatok kétségbeesetten igyekeznek egyensúlyba hozni a költségvetésüket és a földeladásokat. Az új trendek veszélyeztethetik az 1,4 milliárdos ország élelmiszer-biztonságát.

Minket is érint a kínai nyersanyagoktól való függetlenedés – [Teljes cikk](#)

Biden Washingtonban fogadta Ursula von der Leyent. Az amerikai inflációcsökkentési törvény komoly ellenállást váltott ki az EU vezetőiben, és az ehhez kapcsolódó friss nyersanyag-megállapodás az e-autók akkumulátorgyártására, így a magyar iparra is kihatással lehet.

SVB és Signature Bank: a pánik elült, mire számítsunk? – [Teljes cikk](#)

Úgy tűnik, hogy a betétesek teljes kártalanításával elkerülte az USA a nagy bankpánikot, de kérdés, hogy hosszabb távon lesznek-e még ilyen bankcsődök, illetve az infláció csökkenésének ütemére hogyan hatnak a napokban történt események.

„Partnerei vagyunk az USA-nak, nem a vazallusai” – [Teljes cikk](#)

Biden Kína-ellenes követelései kapcsán kezd élesen kiütközni az EU csúcsszervei közötti ellentét. Ursula von der Leyen mintha nem foglalkozna annyit Európa gazdasági érdekeivel, mint az amerikaival.

Társadalom és technológia

Nyugdíjreform: a „lusta franciák” az utcán szavazzák le Macront – [Teljes cikk](#)

A szakszervezetek szerint ezek az áldatlan állapotok jó ideig fennmaradnak, ha a francia kormány nem vonja vissza a nyugdíjreform-elképzeléseit. Ám Macron elnök is számított erre, így nem áll szándékában meghátrálni.

Még az EU-s terveket is felrúgta a ChatGPT – [Teljes cikk](#)

Az igen népszerű ChatGPT miatt az európai jogalkotóknak most újra kell alkotniuk bizonyos szabályokat és jogelveket a mesterséges intelligencia fejlődése kapcsán.

Hatalmas hibát követett el a Google: megelőzhette volna a Microsoftot – [Teljes cikk](#)

A Google várhatóan a közeljövőben adja ki a ChatGPT-hez hasonló chatbotját, a Bardot. Évekkel ezelőtt azonban két korábbi Google-mérnök már dolgozott hasonló csevegőboton, ám a keresőóriás nem vette őket komolyan.

Nem mindennapi hír: világelső lett a kínai TikTok az appbevételek terén – [Teljes cikk](#)

A TikTok 2022 negyedik negyedévében a telefonos alkalmazásokon belüli vásárlások (In-App Purchase, IAP) terén több bevételre tett szert, mint a Facebook, az Instagram, a Twitter és a Snapchat együttvéve!

Három év alatt megtérülhet egy robotokkal működő raktár üzemeltetése – [Teljes cikk](#)

Az ellátási láncok zavarai és a munkaerőhiány felértékelte a logisztikai robotizációt. Az Advanced Robotics észrevette a kínálkozó hazai piaci rést, és idő-, energia-, valamint költség-hatékony rendszereket tervez, a megrendelőre szabott megoldásokkal.

Török-szír földrengés: a munka java még hátravan – [Teljes cikk](#)

Törökország külön alapot hoz létre a földrengés által érintett területek újjáépítésére. A motiváció emögött a fiskális szabályok kikerülése.

Májusban újra emelkedik a földgáz ára, de nem nálunk – [Teljes cikk](#)

Csupán egy hónap telt el azóta, hogy a szerbiai polgárok megkapták az új elszámolás szerinti gázszámlát. A tőzsdei gázárak hónapok óta inkább csökkennek, mégis, a szerbiai illetékesek máris újabb áremelésekről beszélnek.

Hazai helyzetjelentés

Nagy Márton: Az ipar feltámasztása Magyarország esetében kulcskérdés – [Teljes cikk](#)

A gazdaságfejlesztési miniszter szerint a cél, hogy minden globális szereplőt érdekeltté tegyünk a magyar sikerben.

Kiválóan teljesített a magyar ipar – [Teljes cikk](#)

Ipari kibocsátástermelés tekintetében hazánk dobogós helyezést ért el az EU-ban a múlt év végén. A régióban pedig kiemelten teljesítettünk, a lengyelekkel együtt.

Segíthet az építőipar felpörgetésében ez a kormányzati hitelprogram – [Teljes cikk](#)

A Baross Gábor hitelprogram az idén sokat segít a vállalkozásoknak (köztük az ingatlanfejlesztőknek is) forráshoz jutni, így a magas kamatkörnyezet ellenére folytatni tudják majd a beruházásaikat, annak ellenére, hogy a januári építőipari adatok egyelőre nem ezt jelzik.

Március 15. margójára – reformkori hatások a mai magyar gazdaságra – [Teljes cikk](#)

Március 15-e apropóján érdemes feleleveníteni, hogy a mai magyar gazdaság mit köszönhet a reformkornak, amelynek a vívmányai végeredményben az 1848–49-es forradalommal és szabadságharccal teljesebben be. Ünnepi írásunk következik.

Női vállalkozók támogatását karolta fel a Design Terminal – [Teljes cikk](#)

Európában az összes kockázati tőke-finanszírozás 87 százalékát csak férfiakkal álló csapatok szerezték meg – derül ki egy McKinsey kutatásból. Saját, kifejezetten a női alapítók támogatására irányuló programja után az idén már konzorciumvezetőként alakíthatja a női vállalkozók európai hálózatát a Design Terminal egy EU-s kezdeményezés keretében.

AMERIKA TECHNOLÓGIAI FÖLÉNYE EGYRE CSÖKKEN KÍNÁVAL SZEMBEN

Kína számos tudományos kutatási területen már jóval termékenyebb az Egyesült Államoknál, miközben az ipari értékláncokban is egyre magasabb szintre képes lépni. Peking számára ugyanakkor kihívást jelent, hogy a kínai tudományos világ nagymértékben a Nyugatra van utalva, és a megszerzett tudás sikeres ipari alkalmazásában is van még hová fejlődnie. Az USA mindeközben komoly veszélyt lát Kína technológiai előretörésében, különösen annak katonai alkalmazásában, így egyre drasztikusabb intézkedéseket hoz annak feltartóztatására. Mindazonáltal az agresszívabb amerikai fellépés rövid távon jelentős gazdasági kockázatokat is rejthet.

Kína az akadémiai kutatások terén lehagyta az USA-t

Kína XXI. századi felemelkedése azzal kezdődött, hogy Peking rendelkezésre bocsátotta az ország alacsony költségű és nagy mennyiségben elérhető munkaerőjét a nemzetközi befektetők számára. **A 90-es években Kína csak az összeszerelésért felelt, és döntő többségben alacsony hozzáadott értékű munkafolyamatokat végzett, azonban idővel sikerült egyre feljebb lépnie az értékláncon.** Mára számos csúcstechnológiában versenytársa lett az Egyesült Államoknak, vagy akár meg is előzte azt.

Az Egyesült Államok külügyminisztériumának megbízásából az ausztrál [ASPI kutatóintézet átfogó tanulmányt](#) készített, mely során 44 kritikus csúcstechnológiai terület több ezer folyóiratában az elmúlt 5 évben világszerte publikált kutatásokat és az ezekhez kapcsolódó idézeteket, hivatkozásokat követték nyomon. Az adatok azt mutatják, hogy **Kína a magas impaktfaktorú akadémiai kutatásokban a 44 vizsgált technológiai terület közül 37-ben már az élen áll – a maradék 7 területen pedig az USA vezet.** Kína büszkélkedhet a legmagasabb szintű és mennyiségű tudományos kutatással, többek között a védelmi- és az űripár, a robotika, az energetika, a környezeti technológia, a biotechnológia, a mesterséges intelligencia, a fejlett anyagok, illetve a kvantumtechnológiák terén. Az USA ezzel szemben a fejlett félvezetők, a nagy teljesítményű számítástechnika, a fejlett integrált áramkörök, a kvantum-számítástechnika, illetve a vakcinák terén tartotta meg vezető pozícióját. A tanulmány rávilágít arra is, hogy a nanoanyagok, a bevonatok, a fejlett rádiófrekvenciás kommunikáció, a hidrogén- és ammóniaenergia, a szuperkapacitorok, az akkumulátorok, a szintetikus biológia, illetve a fotonikus érzékelők esetében **már számottevő annak a veszélye is, hogy Kína technológiai monopóliumot lesz képes kialakítani.**

Kína technológiai világuralma előtt még komoly akadályok állnak

Annak ellenére, hogy a távol-keleti ország jelentős fölényre tett szert a tudományos kutatások terén, a tudás piacképes, megbízható, világszerte ismert termékekké való konvertálása már jóval lassabban zajlik. **Kína [küszködik azzal, hogy multinacionális vállalatokat vagy nemzetközileg ismert márkákat építsen fel.](#)** Annak ellenére, hogy például a kommunikációs technológiában vagy a modern infrastruktúrák fejlesztésében – mint például az [ultra-nagyfeszültségű távvezetékek](#), a [nagy sebességű vasútvonalak](#) vagy az [5G-hálózatok](#) – az élen jár, nem alakított ki új termékkategóriákat a fogyasztói elektronika terén, valamint az autó- és [repülőgépgyártásba](#) sem tudtak mindeddig a globális piacra betörni a sok tíz milliárd dolláros állami támogatás ellenére sem. Mivel Kína felemelkedése az olcsó, alacsonyabb hozzáadott értékű termékek értékesítésével kezdődött, a kínai márkák olyan stigmában részesültek a nyugati világban, amelyet mind a mai napig nem tudtak teljesen leküzdeni.

Ahhoz, hogy Kína a még a kezdetleges vagy nem kiforrott technológiák terén is jó esélyekkel induljon, arra van szüksége, hogy a kínai kutatói szféra önállóan is újra tudja termelni magát a legmagasabb tudásszinten. A kínai tudományos világ ugyanis rá van utalva a külföldi tudásforrásokra: a legnagyobb hatású munkákat megalkotó kutatók mintegy negyede Nyugaton tanult – döntő többségük az [Öt Szem országainak](#) egyikében. Ez a fajta kiszolgáltatottság komoly kockázatot jelent Kínának, ugyanis a nyugati egyetemek és kutatóintézetek [egyre kevésbé hajlandók együttműködni](#) a kínai tudásközpontokkal, különösen azon a területeken, amelyekhez katonai alkalmazások kapcsolhatók.

Amerika drasztikus eszközökkel próbálja megállítani a kínai fejlődést

Az Egyesült Államokban már [valós a félelem](#), hogy lemaradnak a technológiai versenyben, ezért Washington a korábbiaknál is drasztikusabb lépésekre [szánta el magát](#), hogy megakadályozza ezt. **A távol-keleti nagyhatalom ugyanis különösen jól teljesít a hadiipari fejlesztésekben, és bár jelenleg még az USA vezeti a versenyt, egyre gyorsabban zárul az olló.** Peking komoly lépéseket tett a [mesterséges intelligencia](#) és a kvantumszámítógépek katonai rendszerekben való alkalmazásában, azonban mivel a kínai haditechnikát ritkán alkalmazzák a harctereken, kevés elérhető adat van a teljesítményükről, vagyis az erőfeszítéseik sikere még nem garantált.

Ellensúlyozva Kína technológiai felzárkózását, Washington a tavaly elfogadott CHIPS and Science törvénnyel biztosít [280 milliárd dolláros támogatási keretet](#) a csipek amerikai gyártására, fejlesztésére, valamint a hazai tudományos munka és innováció fellendítésére. Az erős hazai ösztönzés mellett a Biden-adminisztráció [megtiltotta](#) az amerikai technológiával gyártott félvezető- és csipgyártó berendezések Kínába történő értékesítését is, ami gyakorlatilag a szektor összes vezető vállalatát érinti. **A lépés háttérében az a szándék áll, hogy elvágják a világ csipfelhasználásának háromnegyedét, de a gyártásnak csak a 15 százalékáért felelő Kínát a jövőbeli fejlesztések alapjául szolgáló csúcstechnológiáktól.** Ez azért is fontos, mivel a modern kommunikációs technológiák (például az 5G vagy a 6G) élén vitathatatlanul olyan [kínai vállalatok állnak](#), mint az amerikai [vizsgálatok keresztüzébe került Huawei](#).

Sikerrel járhatnak az amerikai erőfeszítések?

Fontos leszögezni, hogy csak azért, mert Kína nagy hatású kutatásokat végez, önmagában még nem jelenti azt, hogy már meglelnének a gyártási vagy védelmi képességei ugyanezekben a területeken. Ugyanakkor **a tanulmány jól megmutatja, hogy a kínai technológiai képességek hová juthatnak el öt vagy tíz éven belül.** Peking a Made in China 2025 stratégia meghirdetése óta a technológiai önellátást tűzte ki célként, melyet az amerikai intézkedések miatt most [igyekszik felgyorsítani](#), ezért **hosszú távon elkerülhetetlen lesz a kínai technológiai felzárkózás, azonban a szükséges tudás felhalmozása még évekbe telhet.** A Nyugat időt nyerhet, azonban Kína feltartóztatásához ezek a lépések önmagukban feltehetően nem lesznek elegendők, ráadásul az amerikai intézkedések nyomán a kínai piac elvesztése [komoly bevételkiesést okoz](#) az érintett vállalatoknak.

Mindazonáltal a nyugati technológiai fölény megszilárdítására kevésbé drasztikus és konfrontatív eszközök is rendelkezésre állnak. Az ASPI elemzése szerint, amennyiben az USA és a szövetségesei lépést kívánnak tartani a kínai fejlesztésekkel, érdemes megfontolniuk az egyetemeik és kutatóintézeteik közötti szorosabb együttműködést, az innováció számára kedvezőbb adózási rendszerek kialakítását, illetve a piacképes termékek létrehozásának állami támogatását, akár magánvállalatokba történő állami befektetésekkel. **A nyugati lakosság számára mindenestre jóval kifizetődőbbnek ígérkezik a Kínával való elkerülhetetlennek tűnő verseny olyan megközelítése, amely a nyugati technológiai képességek fejlesztését és nem a kínai technológiai szektor megtörését helyezi a középpontba.**

|A MAKRONÓM INTÉZETRŐL|

A Makronóm Intézet 2020-ban azért jött létre, hogy a patrióta és pragmatikus gazdaságpolitikai szemlélet kiterjesztésének motorja legyen, a magyar gazdaság fejlődése iránt elkötelezett kutatóknak és kutatásoknak otthont, megjelenési felületet biztosítson.

A gazdaság működéséről, pillanatnyi állapotáról minden korábbinál több és részletesebb adat áll rendelkezésünkre. Ez lehetővé teszi, hogy a múltbeli történéseket megértsük, a jelenben pontos képet alkossunk a nemzetgazdaságról és megértsük a hazai- és nemzetközi fejlődési irányokat. Hisszük, hogy az adatok elemzése csak akkor vezet az igazság közelébe, ha részleghajlás nélkül, de nem cél és érzelemmentesen tekintünk az eredményekre.

A Makronóm Intézet feladatának tekinti a hazai gazdaságpolitika eredményeinek közérthető formában történő bemutatását, annak céljait az adat- és értékalapú elemzés módszereivel kívánja támogatni.